

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ŽUPANIJA ZAPADNOHERCEGOVAČKA
OPĆINSKI SUD U LJUBUŠKOM
Broj: 63 0 P 039746 20 P
Ljubuški, 23.11.2021. godine

Općinski sud u Ljubuškom, sudac Ankica Čuljak, u pravnoj stvari tužitelja B.B. sin M. iz Lj. zastupan po punomoćniku T.Z. odvjetniku iz Lj., protiv tuženika F. S. sin F. D. R., Ljubuški, zastupan po punomoćniku A.Š. odvjetniku iz Lj., radi isplate duga, vsp. 60.000,00 KM, nakon glavne i javne rasprave održane dana 19.10.2021. godine, u prisutnosti punomoćnika parničnih stranaka, donio je dana 23.11.2021. godine, sljedeću

P R E S U D U

Nalaže se tuženiku da tužitelju na ime duga po osnovu ugovora o zajmu isplati iznos od 60.000,00 KM, zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počevši od 01.04.2020. godine, pa do konačne isplate, sve u roku od 30 dana i pod prijetnjom ovrhe.

Dužan je tuženik isplatiti tužitelju troškove parničnog postupka u iznosu od 4,940,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počevši od dana 23.11.2021. godine, kao dana donošenja prvostupanjske presude, pa do isplate.

O b r a z l o ž e n j e

Tužitelj je ustao sa tužbom kod ovog suda dana 27.08.2020. godine, protiv tuženog, radi isplate duga.

U tužbi navodi da je dana 27.12.2019. godine sa tuženikom sklopio ugovor o zajmu kojim ugovorom je dao tuženiku zajam u iznosu od 60.000,00 KM. Da se tuženik ugovorom obvezao da će navedeni iznos vratiti tužitelju u roku od 3 (tri) mjeseca a što nije učinio, pa kako tuženik nije ispunio svoju obvezu, predlaže sudu da usvoji tužbeni zahtjev kao u izreci presude.

U odgovoru na tužbu tuženik u cijelosti osporava tužbeni zahtjev, kako osnovu tako i visinu tužbenog zahtjeva. Ističe da nije točna činjenica navedena u tužbi o tome da je tužitelj temeljem Ugovora o zajmu od 27.12.2019. godine dao tuženiku zajam u iznosu od 60.000,00 KM. Da člankom 1. Ugovora o kratkoročnoj pozajmici sklopljenoj između parničnih stranaka se navodi „B.B. daje F.S. kratkoročnu pozajmicu u iznosu od 60.000 DEM, slovima (šezdeset tisuća maraka).“ Nadalje ističe da tužitelj u navodima iz tužbe navodi iznos od 60.000,00 DEM, koja valuta nije u službenom opticaju još od kraja 1999. godine, od kada je konvertibilna marka jedino sredstvo plaćanja u BiH. Ističe činjenicu da je krajem 1999. godine, dakle prije više od 20 godina od tužitelja uzeo pozajmicu od 60.000,00 DEM, uz ugovorenu godišnju kamatnu stopu od 5%, i da je taj sveukupni novčani iznos vratio tužitelju u razdoblju od idućih deset godina odnosno krajem 2009. godine ili najkasnije 2010. godine. Da je po tom osnovu tuženik svake godine vraćao tužitelju iznos po 6.000,00 DEM i za 10 godina vratio traženi iznos od 60.000,00 DEM, te je tuženik tužitelju u cijelosti izmirio dugovani iznos uz ugovorenu kamatu i da prema

tom osnovu tuženik nema neizmirenih obveza prema tužitelju. Da je dana 27.12.2019. godine tužitelj ponudio tuženiku da potpiše Ugovor o kratkoročnoj pozajmici na iznos od 60.000,00 DEM sa obvezom vraćanja tog iznosa za tri mjeseca, uz proviziju od 1.000,00 KM za tromjesečni period, tuženik je bio u uvjerenju da je riječ o reguliranju ranijih međusobnih obveza iz 1999. godine i nije znao da se ne radi o sasvim novom ugovoru o kratkoročnoj pozajmici. Nadalje ističe da je u vrijeme potpisivanja pozajmice isti bolovao od šećerne bolesti, te da je par dana neposredno prije potpisivanja ugovora o kratkoročnoj pozajmici u kontinuitetu primao injekcije u oči, slabo je vidio te da zbog toga uopće nije čitao ugovor već je na inzistiranje tužitelja potpisao ugovor u uvjerenju da se radi o reguliranju odnosa po pozajmici iz 1999. godine. Navodi da je na pitanje tuženika upućeno tužitelju o čemu se radi i zbog čega treba potpisati ugovor, isti izjavio da se radi o ranijem usmenom dogovoru, te da njemu zbog obiteljskih potreba treba takav pisani ugovor, kao i da je tuženik njemu sve isplatio. Da zbog zdravstvenih razloga uopće nije čitao ugovor već je u uvjerenju da se radi o ranijoj pozajmici za koju tužitelju treba pisani ugovor i isti potpisao, te zbog prednje navedenog ističe da je bio u zabludi o bitnim odlučnim činjenicama, jer da je tuženik znao da se radi o sasvim novom ugovoru o pozajmici ne bi sklopio ugovor takvog sadržaja. Zbog prednje navedenih razloga tuženik predlaže sudu da odbije tužbu u cijelosti te da obaveže tužitelja da nadoknadi troškove postupka tuženiku.

Tužitelj tijekom postupka ističe da su parnične stranke u prisutnosti M.S. 03.06.1999. godine sklopile ugovor o zajmu, a ne 2019. godine da tuženik nije vratio svoju obvezu iako je više puta godišnje tužitelju i njegovoj supruzi obećavao da će dug vratiti uz molbu da budu strpljivi dok on ne raščisti račune s bankama i otkloni terete. Stoga su stranke obvezi pridodale kamate i odredile proviziju kojim se priznanjem tuženik odrekao prigovora zastare potraživanja.

Na glavnoj raspravi provedeni su sljedeći dokazi: saslušan je tužitelj B.B., saslušani su svjedoci M.S. sin F. i M.B. žena B., te su provedeni sljedeći materijalni dokazi: Ugovor o pozajmici od 27.12.2019.godine, Ugovor od 03.06.1999.godine.

Među parničnim strankama sporan je prigovor zastare, odnosno prigovor odricanja od zastare i osnovanost zahtjeva.

Cijeneći dokaze pojedinačno i u njihovoj međusobnoj povezanosti, sukladno čl. 7. i 8. Zakona o parničnom postupku F BiH ZPP („Sl. Novine“ F BiH, broj: 53/03, 73/05, 19/06, 98/15), odlučeno je kao u izreci iz sljedećih razloga:

- Iz Ugovora o kratkoročnoj pozajmici od 27.12.2019. godine razvidno je da su tužitelj i tuženik sklopili Ugovor na iznos od 60.000,00 KM, a koja pozajmica se odobrava na rok od 3(tri) mjeseca uz proviziju od 1.000,00 KM za tromjesečni period, koji ugovor je ovjeren pod brojem 3294 dana 06.03.2020.godine kod Grada Ljubuškog.

- Iz Ugovora o kratkoročnom kreditu sklopljenom dana 03.06.1999. godine je razvidno da su parnične stranke sklopile navedeni ugovor o kratkoročnom kreditu u iznosu od 50.000,00 DEM za firmu „F.“ u obrtno namjene, a koji kredit je odobren na rok od 3(tri) mjeseca uz kamatnu stopu od 2 % mjesečno, kao i da će se obračun i isplata kamate vršiti mjesečno, a što stranke ne spore.

Među strankama je sporno da li je isplaćeno potraživanje po zaključenom Ugovoru iz 1999. godine i da li je novi Ugovor iz 2019. godine osnovan.

Iz iskaza tužitelja B.B. svjedoka M.B. i M.S. je razvidno:

- da su parnične stranke sklopile ugovor o kratkoročnom kreditu 1999. godine na iznos od 50.000,00 KM, iz razloga što je tuženiku trebala kratkoročna pozajmica za obrt, što nije sporno,

- da je prilikom potpisivanja Ugovora iz 1999. godine bio prisutan i sin tuženika M. što svjedok M.S. spori, ali ne spori da je njegov otac sada tuženik imao dugovanja prema tužitelju, a da on nije ulazio u njihove međusobne odnose vezano za povrat novca,

- da se supruga tužitelja protivila davanju novca jer su oni u to vrijeme gradili kuću i trebao im je novac za postavljanje roleta na kući,

- da je tužitelj vjerovao da će mu tuženik vratiti pozajmljeni novac od 50.000 u kratkom roku jer je tuženik u tom periodu dobro poslovao (imao ugostiteljski objekt) pa je uvjerio ženu da mu isti pozajme,

- da je tužitelj konstantno (sa ženom i sam) išao kod tuženika kako bi povratio pozajmljeni iznos, ali je tuženik stalno tražio opravdanja govoreći da je u problemima da će dug vratiti i tužitelja bogato nagraditi, pa očito dugo trajanje tog odnosa je iniciralo potpisivanje novog Ugovora u 2019. godini.

Stoga sud zaključuje da je Ugovor iz 2019. godine potpisan od strane parničnih stranka da se utvrdi stanje duga koje je prethodilo dugu iz 1999. godine na način da su iznos od 10.000,00 KM prihvatili kao iznos kamata na 50.000 KM pa su slijedom međusobnog dogovora zaključili Ugovor na 60.000,00 KM i utvrdili ukupno stanje duga prema ranije zaključenom Ugovoru iz 1999. godine, prema iskazu tužitelja, svjedoka M.B., te Ugovora iz 1999. i 2019. godine.

Ugovor iz 2019. godine je zaključen i ovjeren u gradskoj upravi u Ljubuškom 2019. godine, a sadržaju Ugovora se stranke nisu protivile jer su mogli tražiti raskidanje takvog ugovora, utvrđivanje poboynosti, rušljivosti ili ništavosti, pa sud smatra da navedeni Ugovor iz 2019. godine zaključen između B.B. i F.S. ima elemente sporazuma/poravnanja među strankama.

Točnije isti Ugovor se odnosi na rješavanje posljedica njihovog odnosa iz zaključenog Ugovora iz 1999. godine, pa za valjanosti tog ugovora nije od uticaja što se u Ugovoru iz 2019. godine navodi da se radi o ugovoru o zajmu, članak 1089. Zakona o obveznim odnosima.

Taj Ugovor u 2019. godini je bio prava volja stranka jer je tuženik isti mogao pobijati u samostalnom parničnom postupku ili u ovom postupku, ali nije.

Znači, volja stranaka je bila da realiziraju ranije odnose iz 1999. godine i riješe novim ugovorom iz 2019. godine uzajamnim popuštanjem i otklanjanjem neizvjesnosti određena prava i obveze članka 1090. Zakona o obveznim odnosima („Sl. list SFRJ“, br.29/1978, 39/1985, 45/1989-odluka USJ i 57/1980, „Sl.list RBiH“, br.2/1992,br.13/1993 i 13/1994 i „Sl. novine FBiH“, br.29/2003 i 42/2011).

Znači, parnične stranke su zaključile Ugovor u 2019. godini koji po svom karakteru uređuju njihove građansko pravne odnose iz ranijeg perioda, a što je pravo ugovornih strana da svoje odnose mogu slobodno riješiti, na zadovoljstvo obje ugovorne stranke.

Točno je da se na stranke u ovom postupku ne može primijeniti institut prekida zastare, jer je od ranijeg ugovora do zaključenja drugog prošlo 20 godina, članak 387. Zakona o obveznim odnosima („Sl. list SFRJ“, br.29/1978, 39/1985, 45/1989-odluka USJ i 57/1980, „Sl.list RBiH“, br.2/1992,br.13/1993 i 13/1994 i „Sl. novine FBiH“, br.29/2003 i 42/2011).

Međutim, na ugovorne strane zaključenjem Ugovora iz 2019. godine se može primijeniti institut odricanja od zastare, članak 366. Zakona o obveznim odnosima („Sl. list SFRJ“, br.29/1978, 39/1985, 45/1989-odluka USJ i 57/1980, „Sl.list RBiH“, br.2/1992,br.13/1993 i 13/1994 i „Sl. novine FBiH“, br.29/2003 i 42/2011).

Pismeno priznanje zastarjele obveze smatra se kao odricanje od zastarjelosti, članka 366 Zakona o obveznim odnosima, pa kako je Ugovor iz 2019. godine sačinjen u pismenoj formi i potpisan od strane tužitelja i tuženika, to se njegov sadržaj ne može odnositi / reflektirati na M.S., nego samo na stranke zaključenja Ugovora iz 2019. godine.

Tvrđnje tuženika i svjedoka M.S. da M.S. nije potpisao raniji Ugovor iz 1999. godine nije relevantna za ovaj postupak, jer on nije potpisnik Ugovora iz 2019. godine, stoga Ugovor u 2019. godini u odnosu na njega ne može imati značaj odricanja od zastare potraživanja kao potencijalnog dužnika.

Naime, sud smatra da su stranke (B.S. i F.S.) regulirale međusobni odnos obveza za neizmirene kamate i dug iz 1999. godine, pa cjelokupna obveza ponovno dopijeva na naplatu, čime su riješili međusobno raniji sporni odnos te naveli ukupno potraživanje koje se odnosi na glavicu i kamate.

Da je postojao raniji dug potvrdio je svjedok M.S., koji navodi da je tužitelja sreo unazad pet godina u trgovini „S.“ „kada ga je ovaj pitao kada će se riješiti dugovanje“, gdje on smatra da je to odnos između tužitelja i njegovog oca u koji on ne može i ne želi ulaziti.

Stoga sud smatra, da ukoliko je i bio potpisnik ranijeg Ugovora njegova obveza se zaključivanjem poravnana u 2019. godini između B.B. i F.S. gasi.

Tuženik nije pristupio na glavnu raspravu te potvrdio navode iz odgovora na tužbu da je tužitelju izmirio dug iz Ugovora zaključenog 1999. godine, a prema članku 123. Zakona o parničnom postupku svaka stranka je dužna dokazati činjenice na kojima temelji svoj zahtjev.

Stoga navod tuženika da je vratio dug iz 1999. godine, sud ne može prihvatiti točnim, jer tuženik na tu okolnost ne nudi dokaz, a što je mogao u vidu priznanica, primitka ili sl.

Navod tuženika da je u vrijeme zaključenja Ugovora iz 2019. godine imao zdravstvenih problema, te nije znao kakav sadržaj Ugovora potpisuje, sud smatra paušalnim jer na te okolnosti tuženik ne nudi dokaze.

Naime, točno je da je tuženik u odgovoru na tužbu navodio da će ustati sa protutužbom na pripremnom ročištu, da bi utvrđivao pobožnost Ugovora zaključenog 2019. godine, pozivajući se na odredbe članke 61 i 65. Zakona o obveznim odnosima („Sl. list SFRJ“, br.29/1978, 39/1985, 45/1989-odluka USJ i 57/1980, „Sl.list RBiH“, br.2/1992,br.13/1993 i 13/1994 i „Sl. novine FBiH“, br.29/2003 i 42/2011), ali to nije učinio.

Stoga Ugovor iz 2019. godine koji je zaključen i ovjeren u Gradskoj upravi grada Ljubuški egzistira i proizvodi daljnje pravne učinke između strankama pa tuženik ne može sa uspjehom isticati prigovor zablude o bitnim svojstvima ugovora (zdravstveno stanje tuženika i sl.), jer se o tome odlučuje konstitutivnom odlukom (izraženo u odluci Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj Rev-1300/00), a tuženik nije koristio tu mogućnost iz njemu znanih razloga.

Naime, Ugovor iz 2019. godine izražava utvrđeni iznos duga Ugovora iz 1999. godine (glavni dug i kamata) što predstavlja pismeno potvrđivanje postojanja i visinu međusobnog dugovanja i potraživanja proisteklih iz perioda 1999. godine.

Znači, po svom sadržaju Ugovor iz 2019. godine zaključen među parničnim strankama predstavlja ugovor o poravnanju/sporazumu, ali i istovremeno ima pravni značaj priznanja zastarjele obveze, jer je zaključen u pismenoj formi, pa su tim Ugovorom u 2019. godine stranke potvrdile postojanje i visinu međusobnih dugovanja i potraživanja proisteklih iz perioda 1999. godine, što predstavlja ugovor o poravnanju, ali istovremeno ima značaj priznanja zastarjele obveze, i rok dospijevanja nove obveze nakon što iznos nije plaćen u dogovorenom roku tj od 01.04.2020. godine, članaka 277., 366., 1889 i 1093. Zakona o obveznim odnosima („Sl. list SFRJ“, br.29/1978, 39/1985, 45/1989-odluka USJ i 57/1980, „Sl. list RBiH“, br.2/1992,br.13/1993 i 13/1994 i „Sl. novine FBiH“, br.29/2003 i 42/2011).

Stoga je sud usvojio tužbeni zahtjev tužitelja kao u izreci presude.

Odluka o troškovima postupka temelji se na odredbi čl. 383, čl. 386 st. 1, čl. 387 i čl. 396. st. 1 („Sl. Novine“ F BiH, broj: 53/03, 73/05, 19/06, 98/15), te OT. Tužitelju su priznati troškovi sastava tužbe 940,00 KM, zastupanje na pripremnom ročištu iznos od 994,00 KM, zastupanje na glavnoj raspravi iznos od 1.006,00 KM, pristojbe na tužbu 1.000,00 KM i presudu u iznosu od 1.000,00 KM što ukupno iznosi 4,940,00 KM, koji iznos je dosuđen tužitelju.

Na troškove postupka dosuđena je i zatražena kamata čl. 277. („Sl. list SFRJ“, br.29/1978, 39/1985, 45/1989-odluka USJ i 57/1980, „Sl. list RBiH“, br.2/1992,br.13/1993 i 13/1994 i „Sl. novine FBiH“, br.29/2003 i 42/2011) od dana presuđenja.

Uputa o pravnom lijeku:

Protiv ove presude dopuštena je žalba Županijskom sudu u Širokom Brijegu. Žalba se podnosi putem ovog suda, u tri primjerka, u roku 30 dana od dana 23.11.2021. godine, kao dana donošenja presude.

Sudac,

Ankica Čuljak